

YHTEENVETO PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA SAADUISTA PALAUTTEESTA

Päijät-Hämeen maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 21.11.-19.12.2002 välisen ajan liiton jäsenkunnissa. Samanaikaisesti pyydettiin noin 80 taholta lausunnot, joista saatiin seuraavat 22 kirjallista kannanottoa ja lopussa oleva muu palaute:

GASUM OY

Gasum Oy:llä ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

Gasum Oy:n tavoitteena on, että maakaasun siirtoputket ja suunnitelmat uusista maakaasuputkista tulisivat merkityiksi eri asteisiin kaavoihin. Merkinnöillä varmistetaan maakaasuputken huomioiminen alemman asteen kaavoja ja suunnitelmia laadittaessa ja toteutettaessa. Maakaasuputkisto asettaa rakentamiselle ja muulle toiminnalle putkiston välittömässä läheisyydessä tiettyjä rajoituksia.

HAUSJÄRVEN KUNTA

Hausjärven kunnalla ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

HÄMEEN LIITTO

Hämeen liitolla ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

Hämeen liitto pitää tärkeänä maakuntakaavoitukseen liittyvää aluerakenteellista ja kehittämispoliittista yhteistyötä valmisteilla olevaan Etelä-Suomen aluerakennesuunnitelmaan ja uuteen OECD:n selvityksessä hahmoteltuun Helsingin metropolialueeseen liittyen. Maankäytöllisesti Hämeen liitto haluaa painottaa Kouvola-Lahti-Hämeenlinna-länsirannikko runkotieyhteyden ja Lahti-Riihimäki-Forssa vyöhykkeen merkitystä osana Etelä-Suomen kansainvälisiä yhteyksiä sekä Hauhonreitin-Evon luonnon vetovoima-alueen ja Päijänteeseen tukeutuvien alueiden merkitystä osana valtakunnallisesti merkittävää viheraluekokonaisuutta.

HÄMEEN RYKMENTTI

Hämeen Rykmentillä ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

HÄMEEN TYÖVOIMA- JA ELINKEINOKESKUS

Hämeen TE-keskus on aiemmin ottanut kantaa Päijät-Hämeen maakuntakaavatyön käynnistämisen tarpeellisuuteen. Lausunnossa korostettiin mm. Kerava-Lahti oikoran mukanaan tuomia kasvumahdollisuuksia ja niiden hyödyntämistä sekä maaseudun elinvoimaisuuden turvaamista kyläkeskusten ja loma-asutuksen kehittämiseen liittyvien toimenpiteiden avulla.

Suunnitelman mukaiset osallistumis- ja kuulemismenettelyt takaavat TE-keskuksen arvion mukaan sidosryhmille riittävät vaikutusmahdollisuudet maakuntakaavatyöhön sen eri vaiheissa. Koska maakuntakaavan laadinnassa keskitytään uudistamaan lähin

nä taajama- ja maaseutualueita koskevien osakaavojen sisältöä, TE-keskus pitää tärkeänä, että mm. kylätoiminnan kehittämiseen liittyvä maaseutuosaston asiantuntemus on alusta alkaen mukana kaavaillussa työryhmä- ja työpajatyöryhmissä toiminnassa.

ITÄ-UUDENMAAN LIITTO

Päijät-Hämeen liitto on edennyt johdonmukaisesti ja selkeästi maakuntakaavoitus-työssä. Liitto on ottanut huomioon maakuntakaavoitukselle asetetut tavoitteet ja pyrkii edistämään niitä vuorovaikutuksessa maakunnan, kuntien ja alueen muiden toimijoiden kanssa. Itä-Uudenmaan liitto katsoo, että Päijät-Hämeellä on rikas ja ainutlaatuinen ympäristöihin vesistöihin sidoksissa oleva kulttuurihistoria.

JAALAN KUNTA

Jaalan kunnalla ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

KUHMALAHDEN KUNTA

Kuhmalahden kunnalla ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

KUHMOISTEN KUNTA

Kuhmoisten kunnalla ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

LAHDEN KAUPPAKAMARI

Kauppakamari korostaa, että maakunnan elinkeinoelämän osallistumismahdollisuuksien riittävä turvaaminen on tärkeää.

Kauppakamari mielestä maakuntasuunnitelman tähtäin on ehkä asetettu liian kauaksi. Parempi olisi jättää yli 20 vuoden tähtäimellä asetettavat tavoitteet vapaamuotoisen visioinnin varaan ja kohdentaa maakuntastrategia kerrallaan noin kymmenen vuoden päähän. Muutoin tavoitteet jäävät epämääräisiksi eivätkä ehkä kuitenkaan kykene tarvittavaan kaukonäköisyyteen.

Maakuntakaavan aikataulu heijastaa maakuntasuunnitelmalle asetettua ylipitkää perspektiiviä. Kun perustarpeena on tarkentaa vuodelta 1999 vahvistettua seutukaavaa ja sitäkin vain osittain, on kauppakamarin mielestä käsittämätöntä, että tähän tarvittava aika on kolme vuotta.

Maakuntakaava tullaan kohdentamaan taajamiin ja haja-asutusalueille. Tältä osin on kauppakamarin mielestä varottava puuttumasta kuntien päätösvallassa oleviin asioihin erityisesti taajamasuunnittelun osalta. Maakuntakaavassa tulisi keskittyä erityisesti niihin päälinjoihin, jotka ovat ylikunnallisia ja edellyttävä esim. energia- ja jätehuollon sekä liikenneverkkojen tapaan kuntarajat ylittävää yhteensovittamista. Näitä asioita käsitteleviin osakaavoihin ei tässä yhteydessä kuitenkaan ole tarkoitus tehdä olennaisia muutoksia. Kauppakamari toivoo, että maakuntaliitto harkitsee silti mahdollisia muutostarpeita niidenkin osalta ottaen huomioon esim. alueen liikenteellisen saavutettavuuden olennaiset muutokset. Kauppakamarin mielestä maakuntakaavaan tulisi

myös kirjata mukaan tarve varmistaa maakunnan yhteydet pääkaupunkiseutuun ja Uudenmaan pohjoisosien suunnitteluun.

Maakuntakaavan osallisina mainitaan erityisesti kunnat ja viranomaiset. Vähäisemmälle merkitykselle jää elinkeinoelämä, jonka osalta tyydytään huomioimaan ne toimialat, joiden toimintaolosuhteisiin maakuntakaavalla on merkittävä vaikutusta. Vaikutuksen merkittävyyden arvioimista ei ole jätetty minkään elinkeinoelämää edustavan tahon tehtäväksi. Pelkästään olemassa olevien yritysten intressien huomioiminen ei myöskään tee mahdolliseksi elinkeinorakenteen muutostarpeista ja mahdollisuuksista aiheutuvien näkemysten huomioon ottamista. Tämä on kauppakamarin mielestä kaavoitusprosessin puute ja aiheutuu siitä, että järjestelmän suunnittelusta vastaavat tahot ovat liian kaukana käytännön yritystoiminnasta.

Kaavoitustyön osallisina on elinkeinoja edustavia tahoja. Mahdollisuuksia näiden tahojen tehokkaampaan yhteistyöhön voitaisiin kauppakamarin mielestä harkita esim. muodostamalla niistä yhteinen ”sparrausryhmä” valmistelusta vastaavalle sihteeristölle.

Kaavatyön yhteydessä mainitut vaikutusselvitykset eivät sisällä vaikutuksia yritystoimintaan ja eri toimialoihin. Kauppakamarin mielestä maakuntaliiton tulisi osaltaan huolehtia siitä, että alueen yrityskannasta on selvä kuva ja että käytettävissä on seuranta- ja mittausjärjestelmä muutוסvaikutusten esiin tuomiseksi. Ylikunnallisessa suunnittelussa tulisi myös valmistella kuntien palvelutuotannon hoitamiseen tähtääviä taloudellisempia uusia malleja jatkuvien talousongelmien välttämiseksi.

LAHDEN KAUPUNGINMUSEO

Lahden kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

LAMMIN KUNTA

Lammin kunnalla ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

MERENKULKULAITOS

Järvi-Suomen merenkulkupiiriin lisäksi kaavan laatimismenettelyn osallisena tahona tulee lisäksi olla myös Merenkululaitoksen keskushallinto.

MUSEOVIRASTO

Museovirastolla ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

Museovirasto haluaa kuitenkin korostaa tarvetta ajantasaistaa ja täydentää kulttuuriympäristön ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden sekä kiinteiden muinaisjäännösten selvityksiä maakuntakaavan sisältövaatimuksia vastaaviksi. Selvitysten ohjauksessa ja kaavoitusprosessissa on asiantuntijana Lahden kaupunginmuseo alueen maakuntamuseona.

PIRKANMAAN LIITTO

Pirkanmaan liitolla ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

PUOLUSTUSVOIMIEN MATERIAALILAITOKSEN ESIKUNTA

Puolustusvoimien materiaalilaitoksen esikunnalla ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

PÄIJÄT-HÄMEEN KYLÄT RY

Yhdistys pitää hyvänä, että kaavan tavoitteena jo alkuvaiheessa on maaseudun elinvoimaisuuden turvaaminen kyläkeskusten ja loma-asutuksen avulla. Tämä vastaa myös yhdistyksen tavoitteita.

Yhdistys pitää tärkeänä, että kylätoimikunnat, kyläyhdistykset ja muut kylän kehittämisestä vastuuta ottavat voivat osallistua maakuntasuunnitteluun. Yhdistys olisi mielellään mukana maakuntakaavan sidosryhmätyöskentelyssä maaseudun paikallisena kehittäjänä ja näkisi yhdistyksen yhtenä osallisista kuten myös paikalliset toimintaryhmät PÄIJÄNNE-LEADERin ja ETPÄHÄ ry:n.

PÄIJÄNNE-LEADER+

Maaseutualueiden kehittäminen ja huomioiminen maakuntakaavassa on yhdistyksen näkökulmasta erityisen tärkeää. Kaavoituksen tulee tukea maaseutua ja edistää maaseudun asuttamista kyläkeskuksissa ja muillakin kaavoituksen piirissä olevilla maaseutualueilla.

Päijät-Hämeen alueella toimivat toimintaryhmät ja kylien yhteenliittymä tulisi ottaa huomioon osallisina yhteisöinä maakuntakaavan sidosryhmätyöskentelyssä.

RATAHALLINTOKESKUS

Ratahallintokeskuksella ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

SALPAUSSELÄN LUONNONYSTÄVÄT RY

Kaavan valmistelussa tulisi varmistaa, ettei Euroopan Unionin luonto- ja lintudirektiivien erityisesti suojeltavien kasvilajien, selkärangattomien lajien sekä nisäkäs- ja lintulajien elinolosuhteita heikennetä Päijät-Hämeessä. Kaavoituksen edellyttämiä luontonselvityksiä ja maankäyttö- ja rakennuslain mainitsemia YVA-selvityksiä varten erityisesti valkoselkätikan ja liito-oravan esiintymispaikat tulisi selvittää ja tiedottaa niiden esiintymispaikat niin tarkasti, ettei maakuntakaavoituksesta vastaavien viranomaisten kaavasunnittelussa näiden tietojen puuttuminen ohjaa alueen käyttöä suojelun kannalta epätoivottuun suuntaan. Samalla estettäisiin kuntien liian pitkälle suunnitellut kaavoitustavoitteet alueille, joissa tärkeät luontokohteet estävät esim. rakentamisen. Tästä harvinaisten kasvilajien, selkärangattomien lajien sekä nisäkäs- ja lintulajien suojelutavoitteiden varmistamisesta ei ole mitään mainintaa maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Suunnitelmassa on mainita siitä, ettei Natura 2000 –alueiden luontoarvoja merkittävästi heikennettäisi. Yhdistyksen mielestä maakuntakaavan tavoitteena tulisi olla tilanne, jossa paremminkin pyrittäisiin varmistamaan, että Natura 2000 –suojelutavoitteet Päijät-Hämeessä toteutuisivat.

Yhdistyksen mielestä maakuntakaavan valmistelussa erityisesti paikallisen luonnonsuojeluyhdistyksen roolin tulisi olla korostunut, koska yhdistyksellä on omalta alueelta paras tieto lajisuojelusta ja suojelun kannalta tärkeistä alueista. Tämän vuoksi yhdistys esittää, että seuraavat luonnonsuojeluyhdistykset otettaisiin mukaan osallistujiin: Asikkalan Luonnonystävät ry, Nastolan Luonnonsuojelu ry, Padasjoen Luonnonystävät ry, Salpausselän Luonnonystävät ry, Keski-Hämeen ympäristöyhdistys ry, Kärkölän Luonnonystävät ry, Hollola 2003 ympäristöyhdistys ry ja Itä-Hämeen Luonnonsuojeluyhdistys ry.

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Sisäasiainministeriöllä ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

TURVETEOLLISUUSLIITTO RY

Turveteollisuusliitolla ei ole huomautettavaa suunnitelmasta.

MUUT KOMMENTIT JA KANNANOTOT

- Kiinnitettiin huomiota kaavan vaikutusten arviointiin niin, että vaikutukset koottaisiin yhdeksi kokonaisuudeksi
- Toivottiin, että tekstiä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista selkeytetään luonto- ja kulttuuriympäristöjen erityisten aluekokonaisuuksien kohdalla
- Esitettiin, että maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n mukainen sisältövaatimus mm. luonnonarvojen vaalimisesta huomioitaisiin aiempia seutukaavoja paremmin niin, että liitto selvityttäisi kaikki valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaat luontokohteet Päijät-Hämeen alueella
- maakuntakaavoilla tulee edistää maa- ja metsätalouden sekä niiden sivuelinkeinojen harjoittamista, kehittämistä ja monipuolistamista.